

2.12.2022

Ympäristöministeriö
hallitussihteeri Sini Pietilä

Eduskunnan talousvaliokunnalle,

HE 126/2022 vp hallituksen esitys eduskunnalle kaivoslain muuttamisesta

Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt ympäristöministeriöltä asiantuntijalausuntoa kansallisen turvallisuuden näkökohtien huomioon ottamisesta kaivoslain sääntelyssä liittyen hallituksen esitykseen HE 126/2022 vp laiksi kaivoslain muuttamisesta. Asiaa koskevia mahdollisia sääntelyehdotuksia on selvitetty työ- ja elinkeinoministeriön vastineessa.

Ympäristöministeriö toteaa, että sääntelyehdotuksissa esitetty kansallisen turvallisuuden määritelmä on laaja: toisaalta se antaa riittävän paljon liikkumavaraa tulkinnassa, mutta voi toisaalta aiheuttaa tulkintaongelmiakin. Vähintäänkin määritelmäsäännöksen perusteluissa olisi hyvä todeta, mitä erityisesti ”yhteiskunnan kannalta välttämättömän infrastruktuurin toiminnalla tai muulla näihin rinnastettavalla kansallisella tai yhteiskunnallisella edulla” tarkoitetaan. Juuri tämä määrittely esimerkkien avulla voisi selkeyttää, voisiko kansallisen turvallisuuden termi viitata myös ympäristönsuojelullisiin seikkoihin.

Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, tuleeko mahdollinen lausuntomenettely sisällytettäväksi kaivoslain 37 §:ään vai pelkästään asetukseen. Lausuntomenettelyn piirissä olisi useita viranomaisia. Ehdotusten 48 §:n perustelujen mukaan ”kaivosviranomaisen pyytäisi lausuntoa ainakin puolustusministeriöltä ja tarpeen mukaan muilta asian selvittämisen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, kuten sisäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä (huoltovarmuus), ulkoministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä (kriittinen infrastruktuuri), suojelupoliisilta ja huoltovarmuuskeskukselta. Koska listaus on avoin, voisi kyseeseen ilmeisesti tulla muitakin viranomaisia, kuten ympäristöministeriö. Ympäristöministeriö myös kiinnittää huomiota siihen, sisältääkö kaivoslain viranomaisen tiedonsaantioikeuksia koskeva 152 § riittävät toimivaltuudet saada tietoja myös ehdotetun uuden sääntelyn kannalta.

Muilta osin ympäristöministeriöllä ei ole ehdotuksiin tässä vaiheessa lausuttavaa.